

VÝZNAMNÉ JUBILEUM UNIV. PROF. PHDR. VÁCLAVA PŘÍHODU

Nestor československých psychologů univ. prof. PhDr. Václav Příhoda se dožívá významného životního jubilea, svých devadesátých narozenin. Za své zásluhy o rozvoj československé pedagogické psychologie byl vyznamenán medailí Jana A. Komenského a čestným členstvím v Československé psychologické společnosti.

Profesor Příhoda studoval na FFUK v Praze v letech 1910—1914 a na univerzitách ve Štrasburku, Chicagu a Wisconsinu. V roce 1925 se habilitoval pro obor experimentální pedagogiky a psychologie na FFUK, kde byl v říjnu 1945 jmenován profesorem.

Celoživotní činnost profesora Příhody je tak bohatá a mnohotvárná, že ji nelze zhodnotit v krátkém projevu ani ve výstižné zkratce. Velmi významně přispěl k rozvoji české pedagogické psychologie a k řešení problémů ontogeneze lidské psychiky. V roce 1956 vydal *Úvod do pedagogické psychologie*, který byl ministerstvem školství schválen (v r. 1955) jako vysokoškolská příručka. V té době jsme neměli žádnou příručku pedagogické psychologie. Profesor Příhoda vymezuje v knize pojem pedagogické psychologie, nastiňuje kritický přehled vývoje pedagogické psychologie jednotlivých národů a států. Hodnotí přínos ruských, sovětských a našich autorů a zajímá kritické stanovisko k západním teoriím. V poznatkově bohaté knize usiluje (jako první u nás) o marxistické a pavlovovské zdůvodnění a interpretaci jednotlivých otázek a odmítá idealistické koncepce. Kriticky hodnotí výzkumné metody pedagogické psychologie. Poukazuje na skutečnost, že v socialistickém zřízení jsou odstraněny antagonistické rozpory, které byly inherentní třídnímu společenskému řádu.

Nejvýznamnějším Příhodovým psychologickým dílem je *Ontogeneze lidské psychiky*. Při řešení této složité problematiky autor vychází z teorie dialektického a historického materia-

lismu a z Pavlovovy koncepce vyšší nervové činnosti. Je to ucelená soustava experimentálně ověřených vědeckých poznatků a teorií o ontogenezi lidské psychiky. Autor vymezuje pojem a předmět ontogeneze lidské psychiky: „Je to nauka obírající se popisem, rozbořem, tříděním a srovnáváním změn v organismu vyrovnávajícím se s prostředím od početí do smrti.“ Autor zdůrazňuje, že toto vědecké odvětví je nutno odlišit od psychologie národové a vývojové, že jeho úkolem je zkoumat hlavní rysy stadiálního vývoje člověka. Stadiální vývoj podle autora je tvořen velmi složitými podmínkami a předpokládá, že jevy chování nastupují po sobě v určeném pořadí. Každý nový stupeň je nové kvalitativní zcelení postupující diferenciací. Životní průběh jedince dělí na sedm období: mládí, dorostenectví, profesionalizaci, životní stabilizaci a vyvrcholení (30—45 let), střední věk s počínající involucí (40—60), stáří (60—75) a kmetství. Poslední díl čtyřdílné *Ontogeneze lidské psychiky* (Pokračování na str. 475)